

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	51
ГЕВКАН О.А., КУШНІР І.І. СУТНІСТЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	53
ГОРВАТ М.В., ІВАНІГА М.С. ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.....	55
ГОРВАТ М.В., МОГІШ М.В. ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.....	57
ГОРВАТ М.В., ПОПОВИЧ К.І. СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	60
ГОРВАТ М.В., ШКУРИНА А.О. ОГЛЯД ПРОБЛЕМАТИКИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	62
ГРАБ О. В. ВИЗНАЧЕННЯ РЕФЛЕКСИВНО-ТВОРЧОГО КОМПОНЕНТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПЕРВИННИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРИРОДНЕ ДОВКІЛЛЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА КОНСТАТУВАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	65
ГРЕГІРЧАК Д., ЧІРІ С. ТАКСОНОМІЯ Б. БЛУМА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	67
ГРИГА Н.Ю., КОБАЛЬ В.І. ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.....	69
ГУБАЛЬ Г. Ю., ХОМА О. М. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ В УМОВАХ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ.....	70
ДЖУГАН Я. В., МШКУЛИНЕЦЬ О. О. СИТУАТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	72
ДОБОНІ А. А., ЛАЛАК Н. В. ІНКЛЮЗИВНІ ІГРИ ТА ІГРАШКИ ЯК ЗАСІБ ВСТАНОВЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	74
ДОБОШ О.М., КОНИК Х.І. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА.....	76
ДОБОШ О.М., МАРГІТИЧ Н. Д. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ВПЕВНЕНОСТІ В СОБІ.....	78
ДОБОШ О.М., МИГОВИЧ А.М. ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ В ЗАГАЛЬНІЙ СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	80
ДОБОШ О.М., МИГОВИЧ К.М. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА.....	82
ДОБОШ О.М., ЦІЛЬО В.О. ПЕДАГОГІЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ АСПЕКТ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	84
ДОРОГІН О.В. ДЮСШ ЯК ОСНОВА ПОЗАШКІЛЬНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ.....	87
ДУВАНОВА Я. Р., СТАРОКОЖЕВА К. А., ЧЕРНИШОВА А. О., САВЧЕНКО Л. Л. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ТА НАПРЯМКИ.....	89
ДУМАНСЬКА К.О. ВПЛИВ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	91
ЗОРІВЧАК М.В., ЛЕХМАН О.Ю., МОЧАН Т.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	94
ІВАНОВА В.В., БАРАНОВА Е.Р. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ	

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 373.3.016

ЗОРІВЧАК М.В.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

ЛЕХМАН О.Ю.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

МОЧАН Т.М.,

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасна епоха характеризується розвитком електронного середовища та переходом до інформаційної цивілізації. У цьому сенсі розвинені країни світу приділяють значну увагу розвитку цифрової економіки. Базовим орієнтиром для країн ЄС у побудові цифрової економіки став «Цифровий порядок» (2010), що визначає заходи щодо досягнення конкретних цілей у подальшому [4].

В Україні, в свою чергу, був створений проект Цифрова адженда України – 2020 («Цифрова програма дня України – 2020»), який ставив стратегічну задачу – ліквідувати технологічний розрив між Україною та розвиненими країнами: «Швидкі та глибинні наслідки від переходу на «цифру» будуть можливими лише тоді, коли «цифрова» трансформація стане основою життєдіяльності українського суспільства, бізнесу та державних установ, стане звичним та повсякденним явищем, стане нашим ДНК, нашою ключовою аджендою на шляху до процвітання, стане основою добробуту України» [4].

Одним з найважливіших питань розвитку електронного середовища є модернізації сучасної освіти. Згідно з Концепцією «Нова українська школа» в Україні, є необхідність заміни репродуктивних технологій і методів навчання активними, продуктивними, проектно-орієнтованими, збільшення часу міжособистісного спілкування учнів, вчителів та учнівської молоді в класі, очікується цифровізація освіти, особливо при визначенні цифрової грамотності та закріпленні її за ключовими життєвими компетентностями, а також розвиток нового освітнього простору [2].

На думку Л. Гриневича, «Ми маємо перейти від школи знань до школи компетентностей. Це означає, що ми маємо виокремити необхідне ядро знань та навчити дітей реально з цими знаннями працювати» [3].

Викладання інформатики у закладах початкової освіти регламентується декількома ключовими документами, які визначають зміст, цілі та методи навчання. Основні з них – це Державний стандарт початкової освіти [1] та інструктивно-методичні листи Міністерства освіти і науки України (МОН України).

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Державний стандарт початкової освіти є нормативним документом, який встановлює обов'язкові вимоги до змісту і результатів навчання учнів у початковій школі. Він визначає, які знання, вміння та компетентності повинні отримати учні під час навчання. В рамках цього стандарту головна мета викладання інформатики полягає в ознайомленні учнів з інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ). Це забезпечує раннє засвоєння навичок, необхідних для успішного функціонування у сучасному цифровому суспільстві. Формування ключових компетентностей у дітей молодшого шкільного віку є критично важливим елементом освітнього процесу. Інформатика сприяє розвитку таких компетентностей, як критичне мислення, креативність, комунікація та співпраця. Ці навички не лише допомагають дітям використовувати сучасні технології, але й готують їх до активної участі в суспільному житті та реалізації їх творчого потенціалу.

Інструктивно-методичні листи Міністерства освіти і науки України доповнюють Державний стандарт початкової освіти і надають конкретні рекомендації щодо організації навчального процесу. Вони містять: методичні рекомендації для вчителів щодо методів і прийомів викладання інформатики, з урахуванням вікових особливостей учнів молодшого шкільного віку; навчальні програми, які деталізують зміст навчання, розподілення навчального часу і послідовність вивчення тем; критерії та підходи до оцінювання знань і навичок учнів, що допомагає вчителям об'єктивно оцінити досягнення учнів і коригувати навчальний процес.

Навчальний предмет «Інформатика» в початковій школі має важливе значення для розвитку сучасних учнів. Зміст цього навчального предмету в початковій школі є адаптованим до вікових особливостей учнів. Програма побудована таким чином, щоб матеріал був доступним і цікавим для дітей, враховуючи їхні психологічні та фізичні можливості. Узагальнений і скорочений виклад основ ІКТ дозволяє поступово вводити дітей у світ інформаційних технологій, не перевантажуючи їх надмірною кількістю складної інформації.

Таким чином, інформатика в початковій школі виконує кілька важливих функцій: знайомить учнів з основами ІКТ, сприяє розвитку ключових компетентностей, необхідних для їх подальшого навчання та життя, а також забезпечує адаптацію змісту до особливостей дітей молодшого шкільного віку. Це створює міцну основу для їх майбутнього розвитку та успіху у цифровому суспільстві.

Література:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL : <http://mon.gov.ua/content/content/Osvita/derj-standart-pochatk-new.pdf>
2. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа», 2016. С. 40, URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Урядовий портал. Уряд затвердив політичну пропозицію щодо реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», 2016. 215. URL : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=249588903

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

4. Цифрова адженда України – 2020. («Цифровий порядок денний»–2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. URL : <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

УДК 373.2.064.1:316.772.3

ІВАНОВА В.В.,
д-р пед. наук, професор,
професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти,
Мукачівський державний університет
БАРАНОВА Е.Р.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 012 Дошкільна освіта,
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СІМ'ЄЮ ЩОДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Нині проблема формування комунікативних умінь у дітей дошкільного віку дедалі частіше обговорюється педагогами, психологами, соціологами та є однією з найактуальніших проблем сучасних науково-практичних дискусій.

Формування комунікативних умінь у дітей лише в умовах закладу дошкільної освіти не буде ефективним, якщо не буде ґрунтовної взаємодії із сім'єю, адже повноцінне виховання дошкільника відбувається за умов одночасного впливу сім'ї та ЗДО. Це відображено в таких документах, як Базовий компонент дошкільної освіти [1]. Тому серед важливих завдань дослідження даної проблеми є виявлення та обґрунтування педагогічних умов взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю щодо формування комунікативних умінь у дітей старшого дошкільного віку.

У педагогічній літературі поняття «умови» в найзагальнішій формі визначається як основа, наявність обставин, що сприяють досягненню поставлених цілей або, навпаки, певною мірою перешкоджають їх досягненню. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури нами було визначено умови організації взаємодії із сім'єю щодо формування комунікативних умінь у дітей старшого дошкільного віку:

- проведення систематичної та планомірної роботи з ознайомлення батьків із методами та прийомами формування комунікативних умінь дітей;
- використання активних форм взаємодії із сім'єю з формування комунікативних умінь у дітей;
- спонукання дітей до спілкування з однолітками й дорослими в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї.

У зв'язку з цим слід визначитися із загальноприйнятими тлумаченнями термінів «умови» та «педагогічні умови». Зазначимо, що у філософській літературі найпоширенішим є уявлення про умову як: про середовище, у якому будь-що відбувається; про вимоги, з яких слід виходити [2].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>